

SOCIETATEA DE STUDII CLASICE DIN R.P.R.

Societatea de studii clasice din R.P.R. a luat ființă la începutul anului 1958, ca urmare a inițiativei unui grup de cercetători în domeniul științelor antichității de la facultățile de filologie și istorie ale Universității „C. I. Parhon”, de la Institutul de arheologie și de la Institutul de lingvistică al Academiei R.P.R., la care s-au asociat din capul locului și unii membri ai corpului didactic de la Universitatea „V. Babeș” și cercetători de la Institutul de Istorie din Cluj.

Actul constitutiv, întocmit în ziua de 15 februarie la Notariatul raionului orășenesc I. V. Stalin-București, poartă semnăturile următorilor membri-fondatori: P. Alexandrescu, N. I. Barbu, Gabriella Bordenache, Gh. Bulgăr, Maria Coja, Em. Condurachi, Const. Daicoviciu, Suzana Dimitriu, Victoria Eftimie, A. Frenkian, Al. Graur, Gh. Guțu, Vl. Iliescu, Maria Marinescu-Himu, D. Marmeliuc, Adelina Piatkowski, D. M. Pippidi, D. C. Popescu, Em. Popescu, V. Popescu, Gh. Ștefan, I. Stoian, Th. Sauciu-Săveanu, D. Tudor.

Până la întrunirea primei Adunări generale a Societății, grupul de inițiativă a ales din stul său un comitet de conducere astfel alcătuit :

Acad. prof. Al. Graur, președinte ;

Acad. prof. Const. Daicoviciu, vice-președinte ;

Acad. prof. Em. Condurachi, vice-președinte ;

Prof. Aram Frenkian, vice-președinte ;

Prof. D. M. Pippidi, secretar ;

Conf. univ. Iorgu Stoian, secretar-adjunct ;

Prof. Gh. Guțu, casier.

De asemenea, tot până la întrunirea primei Adunări generale, s-a ales și o comisie de cenzori formată din doi titulari și doi supleanți : tovarășii conf. univ. N. I. Barbu și lector univ. I. Fischer (titulari), lector univ. Ad. Piatkowski și asistent univ. M. Nasta (supleanți).

Statutele Societății, autentificate cu același prilej, au următorul cuprins :

S T A T U T

PENTRU ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA SOCIETĂȚII DE STUDII CLASICE DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

I. SCOP, ACTIVITATE, SEDIU, DURATĂ

Art. 1. — Scopul Societății de studii clasice din Republica Populară Română este studiul limbilor greacă și latină și al problemelor legate de cultura greco-romană îndeobște, precum și răspîndirea în publicul larg a interesului pentru Antichitate.

Art. 2. — În vederea realizării scopului arătat în art. 1, Societatea de studii clasice din Republica Populară Română organizează :

- a) ședințe de comunicări și conferințe ;
- b) editarea de publicații de specialitate ;
- c) excursii de interes științific.

Societatea poate stabili legături cu asociațiile similare din străinătate, organizând participarea la congrese științifice și conferințe internaționale, invită conferențiarilor străini etc.

Art. 3. — Sediul Societății de studii clasice din Republica Populară Română este în București, str. I. C. Frimu nr. 11.

Societatea va putea înființa filiale în orașele din provincie.

Art. 4. — Durata Societății este nelimitată.

Societatea își va desfășura activitatea și va funcționa potrivit statutelor sale și în cadrul dispozițiilor legale în vigoare.

II. MEMBRII SOCIETĂȚII

Art. 5. — Poate deveni membru al Societății oricine desfășoară o activitate științifică sau didactică în domeniul studiilor clasice, la recomandarea a doi membri ai Societății, prin alegerea cu o majoritate de 2/3 din voturile membrilor prezenți la ședința în care se face propunerea.

Art. 6. — Calitatea de membru al Societății se pierde :

- a) prin demisie ;
- b) prin excludere, când s-a dovedit că un membru lucrează împotriva intereselor Societății sau că a comis fapte care îl fac nedemn de calitatea de membru al Societății.

III. CONDUCEREA SOCIETĂȚII

Art. 7. — Societatea are următoarele organe de conducere :

- a) Adunarea generală ;
- b) Biroul Societății.

A. ADUNAREA GENERALĂ

- a) *compunere*

Art. 8. — Adunarea generală se compune din toți membrii Societății.

- b) *atribuții*

Art. 9. — Adunarea generală are următoarele atribuții :

- a) alege, în prima ședință a fiecărui an de activitate, pe membrii Biroului Societății și ai Comisiei de cenzori (2 cenzori titulari și doi supleanți) ;
- b) aprobă planul anual de activitate a Societății ;
- c) aprobă bugetul și dă descărcare Biroului, de gestiunea anului expirat, pe baza raportului Comisiei de cenzori ;
- d) aprobă modificarea Statutului ;
- e) stabilește cotizația anuală a membrilor ;
- f) hotărăște asupra excluderilor de membri ;
- g) hotărăște asupra dizolvării și lichidării Societății.

Art. 10. — Adunarea generală se convoacă de Birou, potrivit necesităților, cel puțin o dată pe an. În prima ședință a fiecărui an școlar se procedează la alegerea Biroului.

Art. 11. — Adunările generale sînt prezidate de președintele Societății sau, în lipsa lui, de unul dintre vice-președinți; în lipsa acestora, prezidează o persoană delegată de președinte din sinul Biroului.

Art. 12. — Adunarea generală se consideră legal constituită prin prezența a jumătate plus unul din numărul total al membrilor.

Dacă Adunarea nu întrunește numărul de membri arătat mai sus, ea se amîină din oficiu, fără o altă convocare, peste 7 zile, la același oră, cînd va ține ședință cu orice număr de membri prezenți.

Art. 13. — Adunarea generală hotărăște în toate privințele cu o majoritate de jumătate plus unul din numărul membrilor prezenți, cu excepția chestiunilor privitoare la excluderea unor membri din Societate și la modificarea Statutului, cînd hotărârile trebuie luate cu o majoritate de 2/3 din voturile membrilor prezenți.

Votarea se face pe față, prin ridicare de mîini.

B. BIROUL SOCIETĂȚII

a) compunere

Art. 14. — Biroul Societății se compune din 7 membri (președinte, trei vice-președinți, secretar, secretar-adjunct și casier), aleși de Adunarea generală pe termen de un an, în prima ședință a fiecărui an de activitate.

Art. 15. — În caz de vacanță, ivită din orice motive, în cursul unui an de activitate, Biroul Societății are dreptul să completeze locul vacant prin cooptare; cooptarea va fi supusă ratificării Adunării generale în proxima ședință.

b) atribuții

Art. 16. — Biroul Societății are întreaga conducere și administrare a Societății, luînd toate măsurile legale în vederea bunului ei mers. În caz de paritate, votul președintelui este precumpănitor.

Art. 17. — Biroul poate delega parte din atribuțiile sale președintelui sau altei persoane din sinul său.

Art. 18. — Societatea este valabil angajată fie prin semnătura președintelui, fie prin semnătura unui vice-președinte, împreună cu semnătura secretarului ori a înlocuitorului său.

IV. PATRIMONIUL SOCIETĂȚII

Art. 19. — Patrimoniul Societății e alcătuit din fonduri bănești, mobilier, cărți, periodice, arhive fotografice etc.

Art. 20. — Veniturile societății provin din cotizații, donații, subvenții etc.

Art. 21. — Cotizația este de 10 lei anual. Adunarea generală poate modifica cuantumul cotizației.

V. DIZOLVAREA SOCIETĂȚII

Art. 22. — Dizolvarea Societății se poate hotărî numai de Adunarea generală, convocată anume în acest scop, și numai cu o majoritate de 2/3 din numărul total al membrilor Societății.

În caz de dizolvare, Adunarea generală va hotărî și trecerea patrimoniului Societății unei alte societăți cu scop identic sau similar.

Hotărîrea luată va fi supusă aprobării Ministerului Învățămîntului și Culturii.

SOCIETATEA DE STUDII CLASICE DIN R.P.R.

Dări de seamă ale ședințelor,

I

Prima reuniune a Societății de studii clasice din R.P.R. a avut loc la 27 februarie 1958, în Seminarul de filologie clasică al Facultății de Filologie. Deschizând ședința, Președintele, acad. Al. Graur, își exprimă satisfacția că eforturile unui grup de inițiativă, privite cu înțelegere de autoritățile superioare, au dus la constituirea Societății de studii clasice din R.P.R., a cărei lipsă era de mult simțită și care-și propune să strângă laolaltă pe iubitorii studiilor greco-romane din întreaga țară, contribuind la progresul cercetărilor în acest domeniu, precum și la răspândirea în publicul larg a interesului pentru antichitate.

În continuare, Secretarul, prof. D. M. Pippidi, citește și comentează Statutul Societății, scoțind în evidență țelurile urmărite de aceasta și felurile-lei forme de manifestare. D-sa insistă asupra legăturilor pe care S.S.C. din R.P.R. își propune să le întretină cu Comitetul pentru încurajarea studiilor clasice constituit în 1957 la Praga (EIRCO, astfel numit după revista pe care o publică: *Eirene*) și face cunoscută intenția Comitetului ca S.S.C. să adere într-un viitor apropiat la „Federația internațională a asociațiilor de studii clasice” (FIEC), al cărei sediu e la Paris și care funcționează sub auspiciile UNESCO.

În încheiere, vorbitorul propune și Adunarea aprobă următorul program de lucru pentru ședințele ce urmează să aibă loc în ultima joi a fiecărei luni, în localul Institutului de Arheologie din str. Nicolae Iorga nr. 21:

1. examinarea cererilor de adeziune ale noilor membri;
2. informații din partea Comitetului;
3. prezentarea de publicații de specialitate;
4. comunicări;
5. discuții.

Secretarul-adjunct al Societății, tov. Iorgu Stoian, propune cooptarea ca membru-fondator al Societății a acad. Athanase Joja, ministrul Învățământului și al Culturii, al cărui interes pentru studiile clasice este bine cunoscut. Propunerea este aprobată în unanimitate. La fel sînt aprobate propunerile de primire în Societate a unor tovarăși de la universitățile din Iași, Cluj și București.

Se dă apoi cuvîntul tov. I. Fischer, care dă citire unei comunicări intitulate *Studiile clasice în R.P.R., în perioada 1947—1957*. La discuția ce urmează iau parte tovarășii: N. I. Barbu, Adelina Piatkowski, V. Popescu, Gh. Guțu, Gh. Ștefan, Em. Condurachi, I. Stoian, David Popescu, Al. Graur.

În ultima parte a ședinței, se semnalează din mai multe părți unele dificultăți legate de predarea limbii latine în învățămîntul superior și, mai ales, în învățămîntul mediu. Problema fiind socotită de un mare interes și de o deosebită actualitate, la propunerea acad. Graur și Condurachi se instituie o comisie formată din tov. profesori Gh. Guțu și David Popescu, cu rugămintea de a prezenta în ședința viitoare informații și propuneri în legătură cu învățămîntul limbilor clasice în învățămîntul mediu.

II

Ședința din 27 martie 1958

La deschiderea ședinței, președintele Societății, acad. Al. Graur, anunță cu părere de rău încetarea din viață a fostului titular al catedrei de limbă și literatură greacă de la Universitatea din Cluj, profesorul Șt. Bezdechi. La cererea D-sale, Adunarea păstrează o clipă de reculegere.

Tov. acad. Daicoviciu propune cooptarea ca membru al Societății a profesorului Th. A. Naum din Cluj, iar tov. Iorgu Stoian supune Adunării un număr de noi adepți; propunerea și cererile sînt aprobate.

În continuarea ședinței, tov. acad. Condurachi prezintă în puține cuvinte două publicații ale Institutului de Arheologie : *Dacia. Nouvelle série*, vol. I și *Materiale și Cercetări arheologice* vol. IV (ambele în Editura Academiei R.P.R., 1958), iar tov. D. M. Pippidi, câteva recente lucrări străine : Attilio Degrossi, *Inscriptiones Latinae liberae rei publicae*, fasc. 1 (Florența, 1957); G. Klaffenbach, *Griechische Epigraphik*, (Göttlingen, 1957); Vladimir Vavrinek, *La révolte d'Aristonicos* (Praga, 1957); Dem. Marlu, *La paternità del „Saggio sul Sublime”* (Urbino, 1955).

Se dă apoi cuvîntul tov. Gh. Guțu, care prezintă un referat asupra *Învățămîntului limbii latine în școala medie, în ultimii 10 ani*. Expunerea e completată de un coreferat al tov. David Popescu, care insistă deosebit asupra problemelor programelor și a manualelor.

În cursul discuției, la care participă tovarășii : N. I. Barbu, I. Fischer, Maria Gabrea, C. Daicoviciu, I. Stoian și Al. Graur, se relevă aspecte felurite ale chestiunii, cum ar fi utilitatea unei reviste de studii clasice pentru elevi (N. I. Barbu), ideea unei școli medii unice, din care să nu lipsească limba latină (I. Stoian) și altele.

Trăgînd concluzii asupra referatului și a discuțiilor purtate, tov. acad. Graur propune și Adunarea aprobă instituirea unei comisii largite, care să studieze și, într-o ședință viitoare, să prezinte propuneri concrete în legătură cu locul limbilor clasice în învățămîntul mediu și cu îmbunătățirea condițiilor de predare. Se alege în această comisie : N. I. Barbu, președinte, Iorgu Stoian, Gh. Guțu, David Popescu și Maria Gabrea, membri.

III

Ședința din 8 mai 1958

Președinte : acad. Em. Condurachi

Se citesc procesele-verbale ale ședințelor precedente, după care se cooptează ca membru al Societății prof. Ion Nestor, membru corespondent al Academiei R.P.R., aprobîndu-se totodată și cererile de înscriere ale mai multor tovarăși din București și Cluj.

Fac prezentări de noi publicații tovarășii : Maria Marinescu-Himu, Radu Vulpe, Hara-lambie Mihăescu, N. I. Barbu și Iorgu Stoian.

Se dă apoi cuvîntul tov. prof. Aram Frenkian, care prezintă o comunicare cu titlul : *Inscripțiile proto-grecești în scrierea lineară B și descifrarea lor*.

Iau parte la discuții, relevînd interesul expunerii și aducînd completări, tovarășii I. Fischer și N. I. Barbu.

În încheiere, tov. Em. Condurachi mulțumește vorbitorului pentru instructiva sa comunicare și-și exprimă speranța că descoperiri de noi documente vor veni să lămurească definitiv problema astăzi controversată.

IV

Ședința din 23 mai 1958

Președinte : Al. Graur

În chip excepțional, reuniunea are loc în sala mai încăpătoare a Institutului de Istorie, fiind consacrată în întregime primirii unui oaspe străin, profesorul Georgios Kourmoulis de la Universitatea din Atena, decanul Facultății de Filozofie din acel oraș.

Prezentat de Președinte, dl. Kourmoulis face o expunere despre *Situația actuală a studiilor clasice în Grecia*, în completarea căreia D-sa răspunde la diferite întrebări puse de tovarășii : D. M. Pippidi, N. I. Barbu, Radu Vulpe, Traian Lăzărescu, Traian Costa și Petre Creția.

În încheierea ședinței, tov. acad. Graur aduce mulțumiri vorbitorului pentru prețioasele sale informații și-și exprimă bucuria că Societatea de studii clasice a avut prilejul să primească astăzi pe primul ei oaspe străin.

Totodată D-sa anunță pe cei prezenți că în luna iunie urmează să aibă loc ultima ședință ordinară înainte de vacanța de vară.

Bibliotheca scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana

Distrugerile suferite de orașul Leipzig în timpul ultimului război mondial au atins și casa de editură B. G. Teubner cu stocurile ei de cărți.

Piereea edițiilor de texte din autorii greci și latini, cele mai bogate din lume, ale aceste edituri, reprezintă o grea pierdere. Savanții germani însă n-au rămas într-o atitudine de descu-rajare și remnare în fața acestui dezastru, pe care noi îl resimțim ca și ei, ci cu sîrguința care-i caracterizează s-au și apucat să reediteze textele și să publice altele noi.

Aci ne vom ocupa de reeditarea și completarea lui Sextus Empiricus și Plutarchus, *Moralia*.

1) Sexti Empirici *Opera* rec. Hermannus Mutschmann † vol. III *Adversus Mathematicos* libros I-VI continens ed. J. Mau. *Indices* ad. vol. I—III adiecit K. Janáček, Lipsiae, 1954, IX + 404 pag.

Cărțile I—VI ale tratatului *Contra Matematicienilor*, de la ediția lui Immanuel Bekker din 1842, n-avuseseră parte de o ediție critică. Într-o scurtă prefață, editorul J. Mau expune felul cum a înțeles să stabilească textul, în continuarea edițiilor lui Mutschmann, a cărților VII—XI din acest tratat. El acceptă clasificarea manuscriselor dată de acesta, mai adaugă cîteva noi manuscrise, le colaționează pe cele mai multe personal pe fotocopii, unul, cel din Berlin (B), îl colaționează direct, iar pentru alte trei se bazează pe lecțiunile date în ediția Bekker, a căror exactitate a verificat-o pentru manuscrisul C. Astfel completează editarea operei lui Sextus Empiricus cu acest al treilea volum, care și în ordine cronologică este compus după cărțile VII—XI ale tratatului *Adversus Mathematicos*. Volumul se încheie cu un bogat *Indice*, compus de K. Janáček (pp. 180—404).

O scurtă notă introductivă explică principiile după care s-a călăuzit autorul în confecțio-narea Indicilor. În indicarea textelor, Janáček s-a bazat pe ordinea cronologică a operelor lui Sextus Empiricus : PH, AM VII—XI, AM I—VI. El marchează pînă și dacă în textele paralele, a intervenit o schimbare de terminologie. Cuvintele alese pentru acest *Indice*, spune autorul, sînt cele care privesc filozofia și științele în general, și crede că n-a omis cuvinte care ajută la înțelegerea lui Sextus.

Totuși credem că ar fi fost bine să ia în indicele său o serie de substantive și verbe care se referă la exemple tradiționale întrebuințate pentru a ilustra logica stoiciană, filozofia sceptică și filozofia în general. Astfel de cuvinte sînt : ἀσκήρ, γάλα, ἐναλος, ἔξαλος, ἐπιστύλιον, ἡμέρα, καπνός, καρδία, κίων, μαστός, οὐλή, ὄφις, πῦρ, πύργος, τοίχος, τρῶσις, φῶς, etc. etc. Aceasta nu împiedică însă folosul real pe care *Indicele* lui Janáček îl va aduce cercetătorilor filozofiei grecești.